

Projecttitel:
**Bevordering van formatieve beoordeling: van theorie tot
beleid en praktijk (FORMAS)**

SESSIE 1-INTRODUCTIE SESSIE

Naam van trainer(s)

Dit project, getiteld "Bevordering van formatieve beoordeling: van theorie tot beleid en praktijk (FORMAS)" werd gefinancierd met steun van de Europese Commissie. Deze mededeling geeft alleen de mening van de auteur weer, en de Commissie kan niet verantwoordelijk worden gehouden voor enig gebruik dat kan worden gemaakt van de informatie die het bevat.

Sessie overzicht

- Presentatie van de deelnemers
- Projectpresentatie / Rationale
- Trainingsinformatie
- Afname van de vragenlijst voor leerkrachten
- De basis van formatieve toetsing

Elkaar leren kennen

- ✓ Naam
- ✓ School
- ✓ Wat vind je inspirerend aan formatief toetsen?
- ✓ Wat hoop je te bereiken met deze training?

Projectpresentatie

Formatieve beoordeling bevorderen: van theorie naar beleid en praktijk (FORMAS)

2018-2020

www.ucy.ac.cy/formas

Het project heeft als doel bij te dragen aan het verbeteren van de **professionele normen van leraren** in het secundair onderwijs door hen te ondersteunen bij het uitvoeren van **beoordelingen om formatieve redenen** en door effectiever te worden in termen van het **bevorderen van leerresultaten van leerlingen** (cognitief en metacognitief).

University
of Cyprus

UNIVERSITY
OF TWENTE.

HELLENIC REPUBLIC

National and Kapodistrian
University of Athens

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ,
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΟΣΗΛΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας,
Ερευνας και Θρησκευμάτων

Vlaanderen

is onderwijs & vorming

Ministry of Education, Culture and
Science of the Netherlands

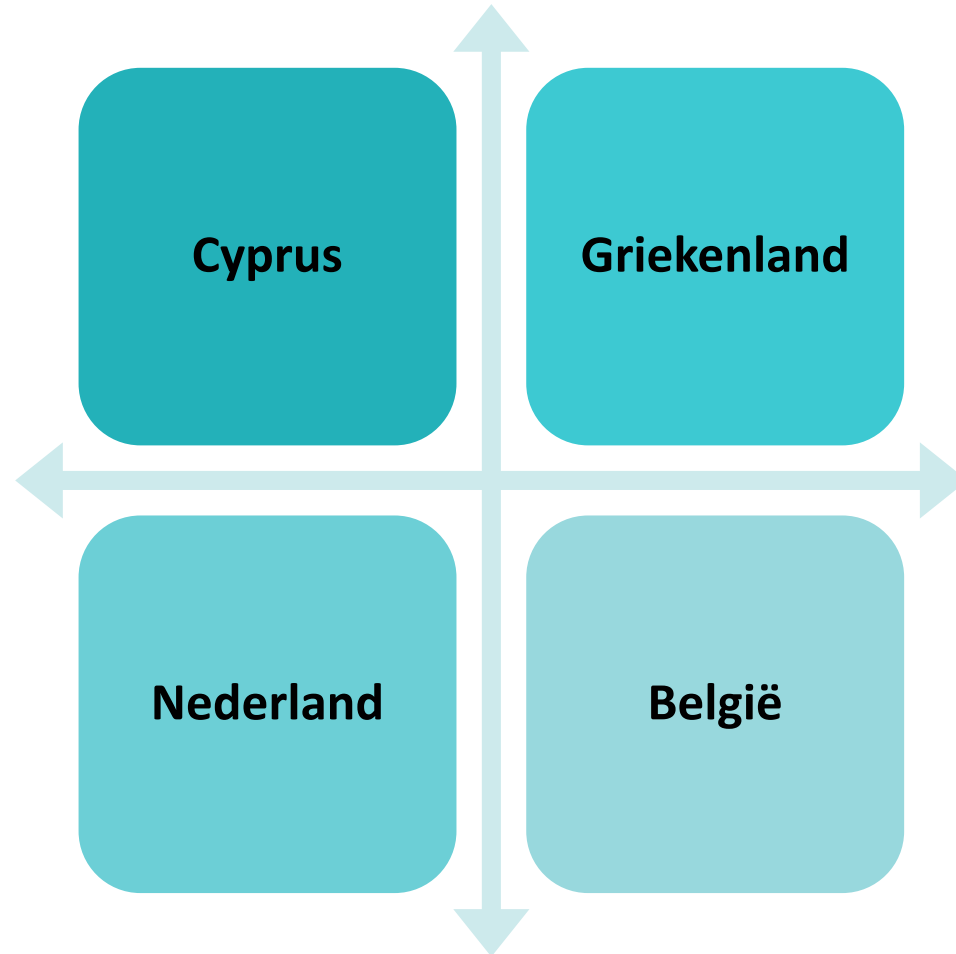

University
of Antwerp

Our Project's Team

Dit programma voor professionele ontwikkeling van leerkrachten (TPD) wordt aangeboden aan wiskundeleraren in vier landen

Project rationale

- Theorie en praktijk koppelen: onderzoek naar effectief lesgeven en beoordelen gebruiken om:
  - *De kwaliteit van de beoordeling van leerlingen te verbeteren*
  - *Het leren van leerlingen en metacognitieve resultaten te verbeteren*
- Verbeteringsinspanningen moeten gericht zijn op de ontwikkeling van de beoordelingsvaardigheden van leerkrachten die verband houden met positieve resultaten.
- Professionele ontwikkeling moet worden gedifferentieerd om tegemoet te komen aan de verschillende individuele behoeften van leerkrachten.
- Nadruk op zowel **competentieontwikkeling** als **kritische en begeleide reflectie**.

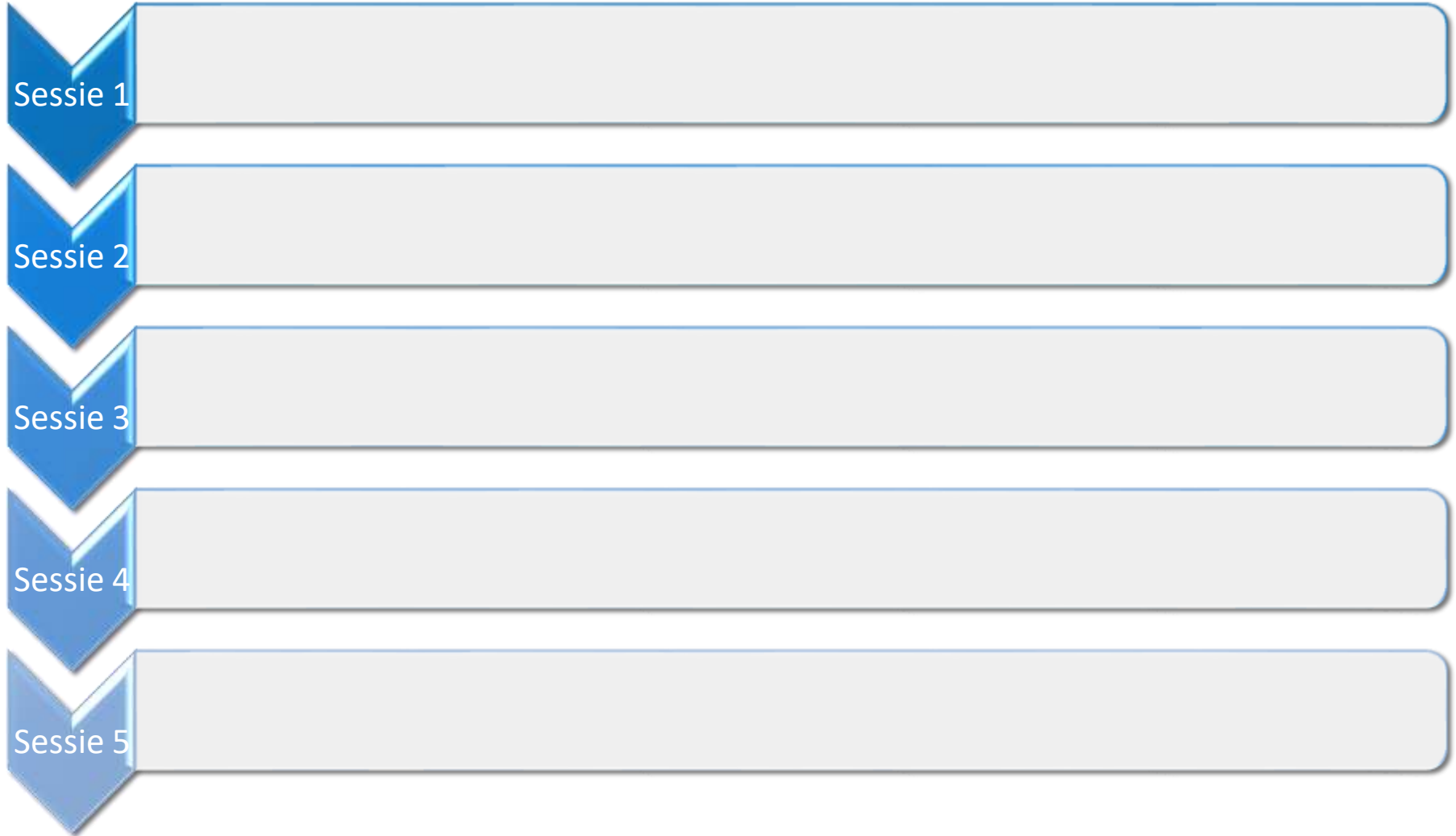
Deze training:

- Maakt gebruik van empirische gegevens om uw professionele behoeften bij de beoordeling te identificeren (d.w.z. de vragenlijst van de leerkracht) en de inhoud van het programma aanpassen aan uw behoeften
- Presenteer u de kennisbasis die nodig is om formatieve beoordeling effectief te implementeren, op basis van huidige trends en internationale literatuur
- Geeft kansen voor toepassing van nieuwe kennis / vaardigheden en geef constructieve feedback
- Moedigt u aan om kritisch na te denken over uw huidige beoordelingspraktijk
- Moedigt u aan om een netwerk van samenwerking met andere deelnemers tot stand te brengen

Training informatie

- Totaal 5 sessies
- Elke sessie duurt drie uur
- De prestaties van leerlingen in de wiskunde (d.w.z. cognitief en metacognitief) zullen voor en na de TPD worden geëvalueerd
- Wiskundetests zijn ontwikkeld en gevalideerd in het kader van het FORMAS-project
- Het doel van de pre- en postevaluatie van de prestaties van leerlingen is om de impact van het programma op het leerproces van uw leerlingen te onderzoeken en om de effectiviteit ervan te onderzoeken.
- De resultaten worden medio oktober 2020 aan u gerapporteerd
- Aan het einde van de interventie wordt een leerkrachtenhandboek met alle materiaal verstrekt

Training sessie- tijdsspanne

Afname van de vragenlijst vc leerkrachten

- In dit stadium willen we dat u wat tijd besteedt aan het invullen van de vragenlijst
- Het doel van de vragenlijst is om de professionele behoeften van ieder van u te identificeren met betrekking tot de beoordeling van leerlingen, zodat wij passende en gerichte training kunnen bieden
- Het invullen van de vragenlijst duurt ongeveer 30-40 minuten

Invullen van de vragenlijst voor leerkrachten

Groepsvorming

- Op basis van de eerste fase van het project verwachten we dat de vragenlijst voor leerkrachten die je zojuist hebt ingevuld, ons zal helpen bij het identificeren van verschillende trainingsgroepen.
- Van elke groep wordt verwacht dat ze verschillende professionele behoeften (aandachtsgebieden) hebben met betrekking tot beoordeling.
- Voor de volgende sessies (2-5) zal elke groep zelfstandig werken aan de aandachtsgebieden die relevant zijn voor hun groep.
- In sessie 2 wordt u geïnformeerd over uw groep en aandachtsgebied, na analyse van de gegevens van de leerkrachtenvragenlijst.

Actie ondernemen om de praktijk te verbeteren

Tijdens deze TPD wordt u gevraagd kritisch te reflecteren op uw huidige beoordelingspraktijk en, gebruikmakend van informatie uit de literatuur en met onze ondersteuning, verbeterstrategieën en persoonlijke actieplannen te ontwikkelen.

Sessies 2-5

Elke sessie omvat vier hoofdonderdelen:

Deel A

- bespreking van uw ervaring met het werken aan uw actieplannen
- erken mogelijke beperkingen van de activiteiten die u heeft geprobeerd
- suggesties voor verbetering geven en
- commentaar geven op de ervaring van andere leerkrachten

Deel B:

- training in de vaardigheden die verband houden met uw aandachtsgebied.

Deel C:

- bespreking van het materiaal dat in uw groepen wordt gegeven
- gezamenlijk werk aan de gegeven toepassingsactiviteiten

Deel D:

- reflectie op uw actieplan en herziening op basis van uw reflectie en nieuwe gepresenteerde inhoud

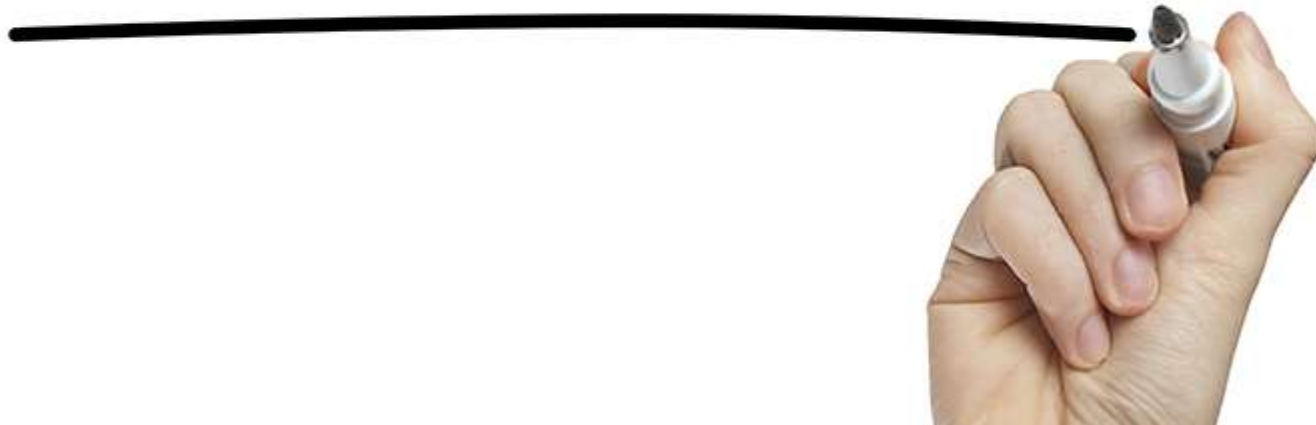

Onze rol

- Faciliteren van uw kritische reflectie op de geïmplementeerd actieplannen
- Het geven van constructieve feedback tijdens toepassingsactiviteiten
- Het bieden van ondersteuning bij uw poging om uw actieplannen aan te passen
- Het geven van (indien nodig) constructieve feedback tussen de sessies door (bijv. Schoolbezoeken, Skype-vergaderingen, e-mails)
- Zorgen voor de nodige administratieve ondersteuning

ACTION PLAN

**Actieplan-sjabloon
(hyperlink naar bestand)**

Ontwerp uw actieplan voor verbetering

- In sessie 2 krijgt u een voorbeeld van een actieplan. Dit actieplan kan als leidraad dienen en u bent vrij om elke suggestie die u nuttig acht, op te volgen of deze aan te passen aan de context van uw klas.
- Uw actieplannen zijn persoonlijk en we bewaren geen kopieën, tenzij u ons toestemming geeft.
- U kunt uw actieplan anders vormen (als u dat wilt), maar u moet ervoor zorgen dat de basisaspecten worden benoemd.
  - ✓ Doelen
  - ✓ Taken / acties
  - ✓ Tijdsspanne
  - ✓ Middelen
  - ✓ Manieren om het actieplan te evalueren

Om een actieplan voor verbetering op te stellen, moeten de volgende problemen worden aangepakt (1):

■ Wat zijn uw doelen?

Stel 1-3 doelstellingen vast die relevant zijn voor uw aandachtsgebied en in relatie tot de inhoud die in elke sessie wordt gepresenteerd.

■ Welke acties gaat u ondernemen om deze doelstellingen te bereiken?

➤ *Probeer acties per doel op te schrijven.*

➤ *Het zal gemakkelijker zijn om u te helpen focussen op wat u probeert te bereiken en hoe.*

➤ *Kies acties die u gemakkelijker kunt implementeren en die overeenkomen met uw lesstijl, waarbij u altijd in gedachten moet houden dat ze moeten worden afgestemd op het doel.*

Om een actieplan voor verbetering op te stellen, moeten de volgende problemen worden aangepakt (2):

- **Stel een tijdsspanne in voor de implementatie**

We raden u aan uw actieplan op te stellen met de dingen die u nu kunt proberen tot de volgende vergadering. Na elke bijeenkomst wordt van u verwacht dat u bijstuurt en

- **Zijn er middelen nodig om uw acties uit te voeren?**

- **Hoe documenteert u uw pogingen om uzelf te kunnen beoordelen?**

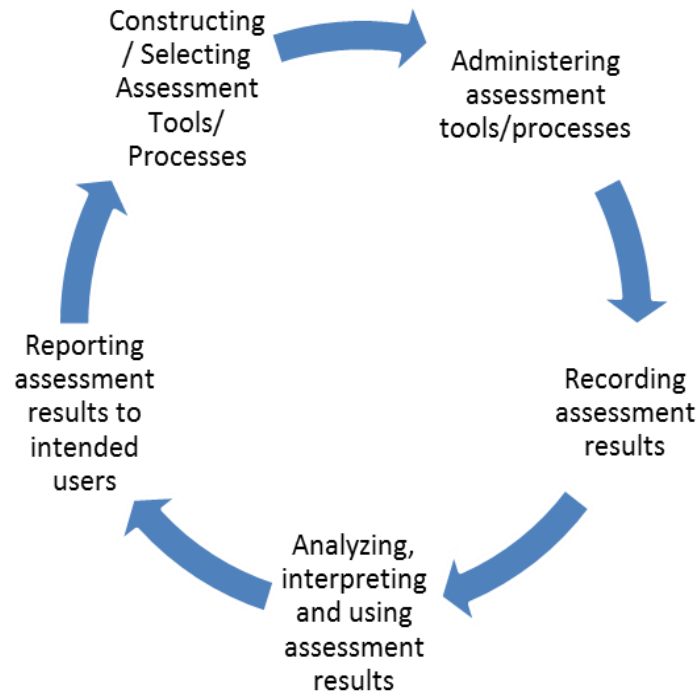
Dit betekent niet dat u alles opgeschreven moet hebben. Het is echter goed om zaken op te schrijven die u belangrijk vindt (bijv. iets dat niet werkte, iets dat u opviel tijdens de uitvoering, reacties van leerlingen op uw acties etc.)

De basis van formatieve toetsing

Leerlingbeoordeling

- De beoordeling van leerlingen is een continu en georganiseerd proces.

- Het is een integraal onderdeel van het lesgeven in plaats van een onafhankelijk proces.

Waarom beoordelen we leerlingen?

De belangrijkste doelstellingen van de beoordeling van leerlingen zijn:

- a) om informatie te verstrekken aan leerkrachten en ouders over hoe bekwaam een leerling is ten opzichte van andere leerlingen (summatieve beoordeling)
- b) om bij te dragen aan de zelfevaluatie van leerkrachten
- c) om leraren te helpen bij het opsporen en diagnosticeren van de behoeften van leerlingen om hen te helpen hun leerproces te verbeteren (diagnostisch / formatief)
- d) om informatie te geven over hoe goed een school en / of het hele onderwijssysteem het doet (evaluatief)

Summatieve versus formatieve beoordeling

- ❖ Wat zijn de belangrijkste verschillen tussen de twee beoordelingsdoelen?
- ❖ Is het mogelijk om één beoordelingsmechanisme te gebruiken en zowel het formatieve als het summatieve doel te bereiken? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom?
- ❖ Kan formatieve beoordeling worden gebruikt voor beoordelingsdoeleinden?

Waarom focussen op formatieve toetsing?

Onderzoek heeft aangetoond dat het beoordelen van leerlingen voor **formatieve doeleinden** direct verband houdt met de effectiviteit van het lesgeven en een belangrijke bijdrage kan leveren aan het verbeteren van het leren

Denk aan uw huidige praktijk ...

Wat moet de leerkracht weten om formatieve toetsing te implementeren?

Welke vaardigheden heeft een leerkracht nodig om formatieve toetsing te implementeren?

Onder welke omstandigheden is formatieve toetsing eenvoudig uit te voeren?

Onder welke omstandigheden is formatief toetsen complex om uit te voeren?

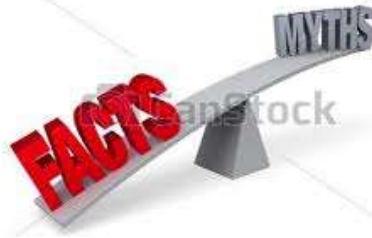

1. *Om formatieve beoordeling te implementeren, moet u specifieke "formatieve beoordeling" strategieën gebruiken*

Een beoordelingspraktijk kan worden geïdentificeerd als summatief of formatief wanneer we het doel ervan onderzoeken. Zelfs als een praktijk formatief georiënteerd lijkt, als de opgewekte informatie niet wordt gebruikt om aanpassingen aan te brengen en ondersteuning te bieden om leerlingen te helpen hun leerproces te verbeteren, wordt het formatieve doel niet bereikt.

2. *Formele assessments zijn altijd summatief, terwijl informele (on the fly) assessments het formatieve doel dienen*

U kunt informele beoordelingen hebben die nooit worden gebruikt om leerlingen te informeren over hun leerproces en hoe het kan worden verbeterd (bijvoorbeeld een geïmproviseerde mondelinge vraag die een misvatting identificeert maar de leraar negeert dit). Tegelijkertijd kunt u formele beoordelingen krijgen die worden gebruikt om de behoeften van leerlingen vast te stellen en toekomstige acties te begeleiden (bijv. Constructieve feedback geven over de resultaten van een formele schriftelijke test).

3. *Traditionele beoordelingstechnieken (d.w.z. schriftelijke tests) zijn altijd summatief, terwijl hedendaagse benaderingen (d.w.z. zelfbeoordeling) altijd formatief zijn*

Beoordelingstechnieken worden niet gecategoriseerd als formatief of summatief. Alle technieken kunnen worden gebruikt om beide doelen te bereiken. Een leerkracht kan de gegevens van een schriftelijke test ontwerpen, afnemen en gebruiken om de leerbehoeften van leerlingen vast te stellen en aan te pakken, zodat ze beter kunnen worden. Tegelijkertijd kan zelfevaluatie worden gebruikt voor summatieve doeleinden (als onderdeel van het cijfer van een leerling).

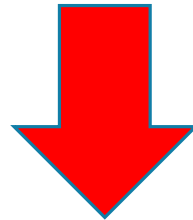
4. *Formatieve beoordeling is synoniem voor continue of frequente beoordeling*

Formatieve beoordeling zal naar verwachting vaker plaatsvinden, omdat dit ervoor zorgt dat leerbehoeften vroeg genoeg worden geïdentificeerd om corrigerende maatregelen te kunnen nemen. Dit betekent echter niet dat wanneer een beoordeling continu of frequent is, tegelijkertijd het formatieve doel wordt bereikt. Een leerkracht kan leerlingen in elke les of zelfs meer dan één keer in een les beoordelen, maar nooit gebruik maken van beoordelingsinformatie die wordt opgewekt om toekomstige oefeningen te informeren of feedback te geven aan leerlingen.

5. *Formatieve beoordeling heeft meer "ontspannen" kwaliteitscriteria*

Zowel summatieve als formatieve beoordelingen worden geacht te voldoen aan de basisprincipes van onderwijsbeoordeling. Daarom wordt van leerkrachten verwacht dat ze beoordelingen ontwerpen en gebruiken die onder andere betrouwbaar, valide, representatief, onbevooroordeeld, ethisch, efficiënt en uitvoerbaar zijn.

Formatieve beoordeling gaat over het identificeren van de leerbehoeften van leerlingen en het nemen van passende maatregelen om hun leerproces te ondersteunen.

Afsluiting...

3-2-1 Exit Ticket

Name _____ Date _____

Three Things I Learned
Two Interesting Facts
One Question I Have

3 die ik heb geleerd tijdens deze bijeenkomst

2 vragen waarop ik graag een antwoord wil krijgen

1 ding dat ik al wist

Bedankt voor uw tijd!

Contact informatie (volledige naam, email, kantooradres and telefoonnummer)

**VOLGENDE AFSPRAAK:
Dag, tijd en plek**